ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»
Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук
Кафедра психології

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Навчально-наукового інституту психології та соціальних наук
_____ Святослав КОРСАКЕВИЧ
«28» серпня 2025 р.

СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри психології
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 р.
Заступник завідувач кафедри
_____ Віра СИНЯКОВА

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СУЧАСНІ ДОСЛІДНИЦЬКІ СТРАТЕГІЇ У ПСИХОЛОГІЇ: КІЛЬКІСНІ, ЯКІСНІ ТА ЗМІШАНІ МЕТОДИ»

Галузь знань:	С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини
Спеціальність:	С4 Психологія
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий) рівень
Освітня кваліфікація:	доктор філософії з психології
Освітньо-наукова програма:	Психологія

Київ – МАУП – 2025

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Сучасні дослідницькі стратегії у психології: кількісні, якісні та змішані методи
Шифр і назва спеціальності	С4 Психологія
Освітньо-наукова програма	Психологія
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти
Статус дисципліни	обов'язкова (ОК4)
Кількість кредитів і годин	4 кредити СКТС / 120 годин. Лекції: 20 годин; практичні (семінарські) заняття: 20 годин; самостійна робота: 80 годин
Термін вивчення дисципліни	1 курс, І семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	

Структура курсу

Анотація курсу. Навчальна дисципліна «Сучасні дослідницькі стратегії у психології: кількісні, якісні та змішані методи» належить до обов'язкових освітніх компонентів (ОК4) освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії зі спеціальності С4 «Психологія» і вивчається у І семестрі першого року навчання. Курс поглиблено формує в аспірантів знання та практичні вміння застосування трьох провідних дослідницьких стратегій сучасної психології — кількісної, якісної та змішаної: від планування дослідження й вибору методів збору даних до сучасних технік статистичного та якісного аналізу з використанням спеціалізованого програмного забезпечення. Дисципліна забезпечує методичну готовність аспіранта самостійно обирати, обґрунтовувати й реалізовувати адекватну дослідницьку стратегію у власному дисертаційному дослідженні на засадах доказовості, відтворюваності та відкритої науки.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: кількісні, якісні та змішані дослідницькі стратегії у психології, методи й техніки збору, аналізу та інтеграції емпіричних даних, а також сучасне програмне забезпечення для їх опрацювання.

Мета курсу: сформувати в аспірантів передові знання та практичні вміння застосування кількісних, якісних і змішаних дослідницьких стратегій, сучасних методів аналізу даних і спеціалізованого програмного забезпечення для планування, виконання та представлення власного наукового дослідження у психології.

Завдання навчальної дисципліни:

– сформувати цілісне уявлення про кількісну, якісну та змішану дослідницькі стратегії та критерії їх вибору;

– розвинути вміння планувати кількісне дослідження, добирати змінні, вимірювальний інструментарій і статистичні методи;

– сформувати навички описового, інференційного та багатовимірного статистичного аналізу даних у програмних середовищах (SPSS, R, JASP);

– навчити застосовувати методи збору та аналізу якісних даних (тематичний і контент-аналіз, ґрунтована теорія, IPA, дискурс-аналіз), у т. ч. із застосуванням CAQDAS;

– сформувати вміння проєктувати змішані дизайни, інтегрувати кількісні та якісні дані й забезпечувати легітимацію висновків;

– розвинути здатність оцінювати й забезпечувати якість, валідність, довіреність та етичність дослідження та представляти результати за стандартами APA й засадами відкритої науки.

Пререквізити навчальної дисципліни: «Філософія науки та сучасні наукові парадигми», «Методологія і дизайн наукових досліджень у психології», а також знання зі статистики, експериментальної психології та психодіагностики, здобуті на попередніх рівнях вищої освіти.

Постреквізити навчальної дисципліни: «Психометрика та сучасні технології психологічного вимірювання», «Цифрові технології, штучний інтелект та аналіз даних у психологічних дослідженнях», а також наукова складова освітньо-наукової програми (підготовка дисертаційного дослідження та наукових публікацій).

Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК2. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у психології та дотичних до неї міждисциплінарних напрямах, та забезпечувати якість виконуваних досліджень. СК6. Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій та викладацькій діяльності. СК7. Уміння толерувати невизначеність і доводити унікальність власного наукового пошуку в умовах інформаційного / цифрового суспільства.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН4. Планувати і виконувати експериментальні та/або теоретичні дослідження з психології та дотичних міждисциплінарних напрямів із дотриманням норм професійної і академічної етики. ПРН5. Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи, розробляти інноваційні дослідницькі методики у сфері психології, перевіряти їх ефективність. ПРН6. Критично і системно оцінювати результати власної науково-дослідної роботи і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, визначати перспективи подальших наукових розвідок.

Зміст навчальної дисципліни

Форма підсумкового контролю — екзамен.

Методи навчання: проблемна та оглядова лекція, лекція-візуалізація, лекція-дискусія; семінар-практикум, лабораторний практикум з аналізу даних, науковий колоквіум; аналіз наукових джерел і кейсів; майстерня з аналізу даних; проєктно-дослідницький метод; методи розвитку критичного й дослідницького мислення; підготовка й публічний захист аналітичних матеріалів; інтерактивні методи (мозковий штурм, дебати, синтез думок).

Методи оцінювання: усний контроль (опитування, доповідь, участь у дискусії); письмовий і практичний контроль (аналітичний огляд, есе, звіт про аналіз даних);

тестовий контроль (модульні контрольні роботи); презентація й захист індивідуального науково-дослідного завдання; екзамен; самоконтроль і взаємооцінювання.

Тематичний план навчальної дисципліни

№ теми	Назва теми	Лекції, год.	Практичні (семінарські), год.	Самост. робота, год.
Змістовий модуль 1. Кількісна дослідницька стратегія та аналіз даних				
Тема 1.	Дослідницькі стратегії у психології: кількісна, якісна та змішана. Парадигмальні засади й критерії вибору стратегії.	2	2	8
Тема 2.	Кількісна стратегія: планування дослідження, змінні, гіпотези, вимірювання та підготовка даних.	2	2	8
Тема 3.	Описова та інференційна статистика. Перевірка статистичних гіпотез, розмір ефекту, потужність.	2	2	8
Тема 4.	Багатовимірні методи аналізу: кореляційний, регресійний, дисперсійний та факторний аналіз; основи структурного моделювання (SEM).	2	2	8
Тема 5.	Кількісний аналіз даних у програмних середовищах (SPSS, R, JASP): практикум і представлення результатів.	2	2	8
Модульна контрольна робота 1				
Змістовий модуль 2. Якісна та змішана дослідницькі стратегії				
Тема 6.	Якісна стратегія: методологічні засади, дизайни та методи збору даних (інтерв'ю, фокус-групи, спостереження, документи).	2	2	8
Тема 7.	Методи якісного аналізу даних: тематичний і контент-аналіз, ґрунтована теорія, IPA, наративний і дискурс-аналіз.	2	2	8
Тема 8.	Комп'ютерний аналіз якісних даних (CAQDAS: NVivo, ATLAS.ti, MAXQDA). Кодування та побудова тем.	2	2	8
Тема 9.	Змішані методи: типологія дизайнів, стратегії та рівні інтеграції даних, легітимація висновків.	2	2	8
Тема 10.	Забезпечення якості дослідження (валідність, надійність, довіреність, тріангуляція). Відкрита наука та презентація результатів за APA.	2	2	8

Модульна контрольна робота 2				
Разом:		**20**	**20**	**80**

Технічне обладнання та / або програмне забезпечення

Для якісного викладання та опанування курсу використовуються: навчальні аудиторії, обладнані мультимедійним проєктором і комп'ютером; комп'ютерні класи зі статистичним і спеціалізованим програмним забезпеченням; доступ до мережі Інтернет (у т. ч. безкоштовна мережа Wi-Fi); наукова бібліотека Академії та доступ до передплачених наукометричних баз (Scopus, Web of Science) і повнотекстових ресурсів. Використовується офіційний сайт МАУП (http://maup.com.ua), система дистанційного навчання Академії (Moodle), статистичні пакети (SPSS, R, JASP, jamovi), програмне забезпечення для якісного аналізу даних (NVivo, ATLAS.ti, MAXQDA), інструменти роботи з бібліографією та онлайн-платформи для відеокомунікації (Zoom, Google Meet).

Форми і методи контролю

Контроль успішності здобувачів освіти поділяється на поточний і підсумковий (семестровий). Поточний контроль здійснюється під час практичних (семінарських) занять і лабораторних практикумів та має на меті систематичну перевірку розуміння й засвоєння теоретичного матеріалу, уміння застосовувати методи збору й аналізу даних. Формами поточного контролю є: усна доповідь та участь у науковій дискусії; аналіз наукових джерел і кейсів; виконання завдань з аналізу даних; підготовка звітів про аналіз; виконання й захист індивідуального науково-дослідного завдання (аналітичного огляду / звіту про аналіз даних). Методи поточного контролю: усний контроль (опитування, бесіда, доповідь, повідомлення); письмовий і практичний контроль (аналітичний огляд, есе, звіт про аналіз даних); тестовий контроль; презентація результатів самостійної роботи; спостереження; проблемні ситуації. Підсумковий (семестровий) контроль проводиться у формі екзамену. До екзамену допускається здобувач, який виконав усі передбачені види навчальної роботи та набрав за поточну діяльність і модульні контрольні роботи не менше ніж 35 балів. Підсумкова оцінка формується як сума балів за поточну навчально-пізнавальну діяльність, дві модульні контрольні роботи (до 60 балів разом) та екзамен (до 40 балів). Дисципліна вважається складеною, якщо здобувач набрав не менше ніж 60 балів зі 100.

Система оцінювання та вимоги

Система оцінювання ґрунтується на принципах об'єктивності, прозорості, гнучкості та високої диференціації. Оцінювання результатів навчання здійснюється за модульно-рейтинговою системою із застосуванням 100-бальної шкали. Максимальна кількість балів, яку може накопичити здобувач за всі види навчальної роботи, становить 100.

Таблиця розподілу балів, які отримують здобувачі

Вид навчальної роботи	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Екзамен	Разом
Робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота	15	15	—	30
Модульна контрольна робота	15	15	—	30
Екзамен	—	—	40	40
Разом	**30**	**30**	**40**	**100**

Розподіл балів. За поточну навчально-пізнавальну діяльність здобувач може накопичити до 60 балів (30 — дві модульні контрольні роботи; 30 — робота на практичних (семінарських) заняттях і самостійна робота, у т. ч. індивідуальне науково-

дослідне завдання). За екзамен нараховується до 40 балів. Мінімальна сума балів, за якої дисципліна вважається складеною, становить 60.

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи. Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій) формі. Оцінювання: «відмінно» (A) — правильно виконано понад 90 % завдань; «дуже добре» (B) — 82–89 %; «добре» (C) — 75–81 %; «задовільно» (D) — 68–74 %; «достатньо» (E) — 60–67 %; «незадовільно» (FX) — менше 60 %. Відсутність роботи — 0 балів.

Критерії оцінювання екзамену. Екзамен проводиться в усній або письмово-тестовій формі за переліком питань (додаток 1). Оцінюються: повнота й системність знань про кількісні, якісні та змішані стратегії; уміння обґрунтовано обирати методи збору й аналізу даних; здатність інтерпретувати результати аналізу та оцінювати якість дослідження; коректність наукової термінології; аргументованість і самостійність відповіді.

Критерії оцінювання індивідуального науково-дослідного завдання. ІНДЗ передбачає аналіз даних та / або обґрунтування дослідницької стратегії. Оцінюються: обґрунтованість вибору стратегії та методів; коректність виконання аналізу (кількісного та / або якісного); правильність інтерпретації результатів; урахування якості, валідності та етики; повнота й актуальність джерел (у т. ч. англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science); дотримання академічної доброчесності та стандартів APA; якість публічної презентації.

Заохочувальні (бонусні) бали. За участь у наукових конференціях, наукових семінарах, підготовку публікацій за тематикою дисципліни здобувачеві за рішенням кафедри можуть нараховуватися заохочувальні бали. Заохочувальні бали не включаються до основної таблиці розподілу балів; один захід є підставою для нарахування балів лише за один найбільш значущий освітній компонент.

Зведена шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для екзамену)	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	дуже добре	зараховано
75–81	C	добре	зараховано
68–74	D	задовільно	зараховано
60–67	E	достатньо	зараховано
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності. Викладання дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про освіту» та нормативних документів Академії https://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/akademichna-dobrochesnist.html. Усі роботи (звіти про аналіз даних, аналітичні огляди, есе, презентації, тези) мають бути оригінальними та авторськими, супроводжуватися коректними

посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація (у т. ч. даних і результатів аналізу), списування, обман, хабарництво, необ`єктивне оцінювання. За порушення передбачено академічну відповідальність згідно з нормативними документами Академії: повторне проходження оцінювання та / або повторне вивчення відповідного освітнього компонента.

Політика щодо відвідування та запізнень. Відвідування занять є обов`язковим. У разі пропуску здобувач самостійно опрацьовує матеріал і відпрацьовує пропущені заняття у визначений викладачем спосіб. Систематична активна робота на заняттях враховується під час підсумкового оцінювання.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання виконуються у встановлені терміни. Роботи, подані з порушенням дедлайну без поважних причин, можуть оцінюватися зі зниженням балів. Перескладання незадовільних результатів здійснюється у порядку, визначеному нормативними документами Академії https://drive.google.com/file/d/1WqTVIzoBYxjlu3q0UPXsjU4oFT726Cd1/view.

Політика щодо оскарження. Здобувач має право на вмотивоване оскарження результатів оцінювання у порядку, визначеному нормативними документами Академії, звернувшись до викладача, завідувача кафедри або гаранта освітньо-наукової програми https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf

Політика використання цифрових інструментів та інструментів штучного інтелекту. Використання цифрових інструментів, статистичного й генеративного штучного інтелекту допускається як допоміжний засіб пошуку, опрацювання й аналізу інформації за умови прозорого декларування такого використання, критичної перевірки результатів і збереження авторства та відповідальності здобувача за поданий матеріал https://drive.google.com/file/d/1r74_4CHxDx1bpAvw8X4AvaqLSGWbyaYd/view.

Політика сталого розвитку. Викладання дисципліни узгоджується із Цілями сталого розвитку ООН (Sustainable Development Goals) та принципами відповідальної науки https://sustainability.maup.com.ua/. Зміст курсу безпосередньо співвідноситься з Ціллю 4 «Якісна освіта» (формування дослідницької та методичної культури майбутнього науково-педагогічного працівника), Ціллю 9 «Промисловість, інновації та інфраструктура» (опанування сучасних технологій аналізу даних) та Ціллю 16 «Мир, справедливість та сильні інститути» (утвердження академічної доброчесності, дослідницької етики та відкритої науки). Під час навчання заохочується соціальна відповідальність дослідника, врахування етичних і соціальних наслідків наукової діяльності, дотримання принципів відкритої науки, доброчесного й ощадливого використання ресурсів (пріоритет електронних матеріалів і безпаперового документообігу), інклюзивність, гендерна рівність і повага до різноманіття учасників освітнього процесу.

Методичне забезпечення навчальної дисципліни

Навчально-методичне забезпечення дисципліни включає: силабус дисципліни; конспект (тексти) лекцій; методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять і лабораторних практикумів; методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів; навчальні набори даних; банк завдань для модульних контрольних робіт; перелік питань до екзамену (додаток 1).

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Туриніна О. Л. Методологія та методи психологічного дослідження : навчально-методичний посібник. Київ : Вид. дім «Персонал», 2018. 206 с.

2. Адамська З. М., Андрійчук І. П., Воронкевич О. М., Радчук Г. К., Чопик С. В., Шпак М. М. Основи науково-психологічних досліджень : навчально-методичний посібник / за ред. Г. К. Радчук. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2020. 214 с.

3. Creswell J. W., Creswell J. D. Research Design: Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches. 6th ed. Thousand Oaks : SAGE, 2023. 336 p.

4. Field A. Discovering Statistics Using IBM SPSS Statistics. 6th ed. London : SAGE, 2024. 1144 p.

5. Braun V., Clarke V. Thematic Analysis: A Practical Guide. Los Angeles : SAGE, 2022. 376 p.

6. Creswell J. W., Plano Clark V. L. Designing and Conducting Mixed Methods Research. 3rd ed. Thousand Oaks : SAGE, 2018. 520 p.

Додаткова література

1. Tabachnick B. G., Fidell L. S. Using Multivariate Statistics. 7th ed. New York : Pearson, 2019. 832 p.

2. Flick U. (ed.). The SAGE Handbook of Qualitative Research Design. London : SAGE, 2022. 1120 p.

3. Leavy P. Research Design: Quantitative, Qualitative, Mixed Methods, Arts-Based, and Community-Based Participatory Research Approaches. 2nd ed. New York : Guilford Press, 2023. 350 p.

4. American Psychological Association. Publication Manual of the American Psychological Association. 7th ed. Washington, DC : APA, 2020. 428 p.

5. Nosek B. A., Hardwicke T. E., Moshontz H., Allard A., Corker K. S., Dreber A., Fidler F., Hilgard J., Kline Struhl M., Nuijten M. B., Rohrer J. M., Romero F., Scheel A. M., Scherer L. D., Schönbrodt F. D., Vazire S. Replicability, Robustness, and Reproducibility in Psychological Science. Annual Review of Psychology. 2022. Vol. 73. P. 719–748.

6. Максименко С. Д. Загальна психологія : навчальний посібник. 3-тє вид., перероб. та допов. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 272 с.

7. Sternberg R. J., Pickren W. E. (eds.). The Cambridge Handbook of the Intellectual History of Psychology. Cambridge : Cambridge University Press, 2019. 570 p.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційний сайт МАУП. URL: http://maup.com.ua
2. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: http://nbuv.gov.ua
3. APA Style. URL: https://apastyle.apa.org
4. Center for Open Science (OSF). URL: https://www.cos.io
5. The jamovi / JASP project. URL: https://www.jamovi.org
6. Scopus. URL: https://www.scopus.com
7. Web of Science. URL: https://www.webofscience.com
8. Google Scholar. URL: https://scholar.google.com
9. APA PsycNet. URL: https://psycnet.apa.org
10. Directory of Open Access Journals (DOAJ). URL: https://doaj.org

Рекомендовані джерела інформації оновлюються щороку.

Розробник (-и) силабусу:

_____

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Викладач:

_____

(П.І.Б., науковий ступінь, вчене звання, посада на кафедрі, підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри психології.

Протокол від «____» _____ 2026 р. № ____

Додаток 1

ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»

Навчально-науковий інститут психології та соціальних наук

Кафедра психології

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ ДО НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «СУЧАСНІ ДОСЛІДНИЦЬКІ СТРАТЕГІЇ У ПСИХОЛОГІЇ: КІЛЬКІСНІ, ЯКІСНІ ТА ЗМІШАНІ МЕТОДИ»

Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти. Спеціальність С4 Психологія. ОНП «Психологія». Обов'язкова дисципліна (ОК4), 4 кредити ЄКТС / 120 год, І семестр, підсумковий контроль — екзамен.

1. Методичні рекомендації до практичних (семінарських) занять

Практичні (семінарські) заняття та лабораторні практикуми (20 год.) спрямовані на поглиблення теоретичного матеріалу й формування практичних умінь застосування методів збору та аналізу даних. Провідними формами роботи є науковий семінар-практикум, лабораторний практикум з аналізу даних, колоквіум, аналіз наукових джерел і кейсів, публічний захист аналітичних матеріалів.

Порядок підготовки до заняття: опрацювати конспект лекції та рекомендовані джерела; підготувати відповіді на питання для обговорення; виконати практичні завдання (у т. ч. з аналізу даних); за потреби підготувати коротке повідомлення / презентацію; сформулювати щонайменше одне дискусійне питання за темою.

Критерії оцінювання роботи на занятті: повнота й аргументованість відповіді; коректність виконання аналізу даних та інтерпретації результатів; здатність обґрунтувати методичні рішення; коректність наукової термінології; активність в обговоренні; дотримання академічної доброчесності. Робота на практичних (семінарських) заняттях разом із самостійною роботою оцінюється в межах до 30 балів за семестр.

Семінар 1 (Тема 1, 2 год.). Дослідницькі стратегії та критерії їх вибору

Питання для обговорення:

1. Кількісна, якісна та змішана стратегії: сутність, переваги й обмеження.
2. Парадигмальні засади вибору стратегії (постпозитивізм, конструктивізм, прагматизм).
3. Відповідність стратегії дослідницькому питанню та меті.
4. Типові помилки у виборі дослідницької стратегії.

Практичні завдання:

1. Скласти порівняльну таблицю трьох стратегій за критеріями (мета, дані, логіка, критерії якості).
2. Для трьох сформульованих дослідницьких питань підібрати й обґрунтувати відповідну стратегію.
3. Визначити й обґрунтувати доцільну стратегію для власної дослідницької проблеми.

Семінар 2 (Тема 2, 2 год.). Планування кількісного дослідження та підготовка даних

Питання для обговорення:

1. Змінні, гіпотези, операціоналізація у кількісному дослідженні.
2. Матриця даних; типи змінних і шкал.
3. Підготовка й «очищення» даних; пропущені значення та викиди.
4. Перевірка припущень щодо застосування статистичних методів.

Практичні завдання:

1. Сформувати кодувальну схему та матрицю даних для навчального набору.
2. Виконати первинну підготовку даних (перекодування, обробка пропусків) у SPSS / JASP.
3. Перевірити нормальність розподілу та описати результат.

Семінар 3 (Тема 3, 2 год.). Описова та інференційна статистика

Питання для обговорення:

1. Описові статистики та візуалізація розподілів.
2. Логіка перевірки статистичних гіпотез; рівень значущості та p-значення.
3. Розмір ефекту та довірчі інтервали; статистична потужність.
4. Параметричні та непараметричні критерії порівняння.

Практичні завдання:

1. Обчислити й описати описові статистики для навчального набору.
2. Перевірити гіпотезу про відмінності між групами (t-критерій / U-критерій) та інтерпретувати результат.
3. Розрахувати та проінтерпретувати розмір ефекту.

Семінар 4 (Тема 4, 2 год.). Багатовимірні методи аналізу

Питання для обговорення:

1. Кореляційний та регресійний аналіз; множинна регресія.
2. Дисперсійний аналіз (ANOVA).
3. Факторний аналіз (розвідувальний і підтверджувальний).
4. Основи структурного моделювання (SEM).

Практичні завдання:

1. Побудувати й проінтерпретувати модель множинної регресії для навчального набору.
2. Провести розвідувальний факторний аналіз і описати факторну структуру.
3. Схематично представити гіпотетичну SEM-модель для власної теми.

Семінар 5 (Тема 5, 2 год.). Практикум кількісного аналізу та подання результатів

Питання для обговорення:

1. Можливості SPSS, R та JASP для аналізу психологічних даних.
2. Вибір процедури аналізу за типом даних і гіпотез.
3. Оформлення результатів кількісного аналізу за стандартами APA (таблиці, рисунки).
4. Типові помилки інтерпретації статистичних результатів.

Практичні завдання:

1. Виконати комплексний аналіз навчального набору за заданим сценарієм.
2. Підготувати таблицю результатів за стандартами APA.
3. Скласти короткий звіт про аналіз даних із коректною інтерпретацією.

Семінар 6 (Тема 6, 2 год.). Якісна стратегія та методи збору даних

Питання для обговорення:

1. Методологічні засади якісного дослідження; вибірка у якісному дослідженні.
2. Індивідуальне та групове інтерв'ю; фокус-групи.
3. Спостереження та аналіз документів і візуальних даних.
4. Забезпечення якості на етапі збору даних; рефлексивність дослідника.

Практичні завдання:

1. Розробити гайд напівструктурованого інтерв'ю за власною темою.
2. Спланувати процедуру якісного збору даних (учасники, доступ, згода).
3. Провести й транскрибувати короткий навчальний фрагмент інтерв'ю.

Семінар 7 (Тема 7, 2 год.). Методи якісного аналізу даних

Питання для обговорення:

1. Тематичний аналіз (за В. Браун і В. Кларк): етапи та види.
2. Контент-аналіз: кількісний і якісний.
3. Ґрунтована теорія та інтерпретативний фєноменологічний аналіз (IPA).
4. Наративний і дискурс-аналіз.

Практичні завдання:

1. Виконати фрагмент тематичного аналізу навчального тексту (кодування, побудова тем).

2. Розробити категорійну схему для контент-аналізу.

3. Порівняти два якісні підходи за придатністю для власної теми.

Семінар 8 (Тема 8, 2 год.). Комп'ютерний аналіз якісних даних (CAQDAS)

Питання для обговорення:

1. Можливості програм NVivo, ATLAS.ti, MAXQDA.

2. Організація проєкту, кодування та побудова тем у CAQDAS.

3. Запити, візуалізація зв'язків і матриці.

4. Переваги й обмеження автоматизації якісного аналізу.

Практичні завдання:

1. Створити навчальний проєкт і виконати кодування тексту в обраній програмі CAQDAS.

2. Побудувати кодову схему та згенерувати зведення за темами.

3. Оцінити доцільність застосування CAQDAS у власному дослідженні.

Семінар 9 (Тема 9, 2 год.). Змішані дослідницькі дизайни

Питання для обговорення:

1. Типологія змішаних дизайнів (конвергентний, послідовні пояснювальний / дослідницький, вкладений).

2. Стратегії та рівні інтеграції даних: спільне відображення (joint display).

3. Легітимація висновків у змішаних дослідженнях.

4. Пріоритет і послідовність компонентів дизайну.

Практичні завдання:

1. Спроєктувати змішаний дизайн для власної дослідницької проблеми.

2. Розробити схему інтеграції даних (joint display) для обраного дизайну.

3. Оцінити загрози легітимації та запропонувати способи їх контролю.

Семінар 10 (Тема 10, 2 год.). Якість дослідження, відкрита наука та подання результатів

Питання для обговорення:

1. Критерії якості кількісного (валідність, надійність) та якісного (довіреність, достовірність) дослідження.

2. Тріангуляція методів, даних і дослідників.

3. Принципи відкритої науки: преперестрація, відкриті дані та матеріали, реплікації.

4. Підготовка наукової публікації за стандартами APA.

Практичні завдання:

1. Оцінити якість наданого дослідження за відповідними критеріями (кейс).

2. Скласти чек-лист відкритої науки для власного дослідження.

3. Підготувати та захистити презентацію дослідницького проєкту / звіту (ІІДЗ).

2. Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів

Самостійна робота (80 год.) є провідною формою навчальної діяльності аспіранта й забезпечує поглиблене опанування дисципліни та формування дослідницьких умінь. Основними видами самостійної роботи є: опрацювання лекційного матеріалу й рекомендованих джерел (у т. ч. англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science); анотування та конспектування наукових текстів; підготовка до практичних (семінарських) занять і лабораторних практикумів; виконання завдань з аналізу даних; виконання індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ); підготовка до модульних контрольних робіт і екзамену.

Розподіл самостійної роботи за темами

Тема	Зміст самостійної роботи	Год.	Форма контролю

Тема 1	Опрацювання трьох дослідницьких стратегій; порівняльна таблиця та обґрунтування вибору для власної теми.	8	Таблиця, обґрунтування
Тема 2	Формування кодувальної схеми та матриці даних; підготовка й перевірка навчального набору.	8	Матриця даних
Тема 3	Виконання описового та інференційного аналізу навчального набору; інтерпретація.	8	Звіт про аналіз
Тема 4	Багатовимірний аналіз (регресія / факторний аналіз); опис результатів.	8	Звіт про аналіз
Тема 5	Комплексний аналіз даних у SPSS / JASP; оформлення таблиць за APA.	8	Звіт за APA
Тема 6	Розроблення гайду інтерв'ю; транскрибування навчального фрагмента.	8	Гайд, транскрипт
Тема 7	Тематичний / контент-аналіз навчального тексту; побудова кодової схеми.	8	Кодування, теми
Тема 8	Навчальний проєкт кодування у CAQDAS; зведення за темами.	8	Проєкт CAQDAS
Тема 9	Проєктування змішаного дизайну та схеми інтеграції даних (joint display).	8	Проєкт дизайну
Тема 10	Чек-лист якості та відкритої науки; підготовка й оформлення ІНДЗ.	8	Захист ІНДЗ
Разом		**80**	

Індивідуальне науково-дослідне завдання

ІНДЗ — звіт про аналіз даних та / або обґрунтування дослідницької стратегії з обраної здобувачем проблеми (орієнтовний обсяг 12–15 сторінок; 15–20 джерел, з них не менше 5 англомовних та проіндексованих у Scopus / Web of Science). Мета — сформувати вміння самостійно обирати, реалізовувати й представляти адекватну дослідницьку стратегію.

Рекомендована структура: вступ (проблема, мета, дослідницькі питання / гіпотези); обґрунтування дослідницької стратегії та методів; аналіз даних (кількісний і / або якісний) із таблицями та рисунками; інтерпретація й обговорення результатів; оцінка якості й обмежень; висновки; список використаних джерел за стандартами APA.

Критерії оцінювання (до 20 балів у межах поточної діяльності): обґрунтованість вибору стратегії та методів; коректність виконання аналізу; правильність інтерпретації результатів; урахування якості, валідності / довіреності та етики; повнота й актуальність джерел; дотримання академічної доброчесності та стандартів оформлення; якість публічної презентації.

3. Банк завдань для модульних контрольних робіт

Модульна контрольна робота виконується у письмовій (тестовій) формі й охоплює матеріал відповідного змістового модуля. Кожен варіант формується з тестових завдань закритої форми, завдань на відповідність та відкритих (проблемних) завдань. Оцінювання здійснюється за критеріями, наведеними в силабусі (до 15 балів за кожну МКР).

Модульна контрольна робота 1 (змістовий модуль 1, теми 1–5)

Частина А. Тестові завдання закритої форми (оберіть одну правильну відповідь).

1. Кількісна дослідницька стратегія орієнтована насамперед на: а) розуміння суб'єктивних смислів; б) вимірювання та статистичну перевірку гіпотез; в) відмову від чисел; г) виключно опис випадку.

2. Парадигмальною засадою кількісної стратегії традиційно вважають: а) конструктивізм; б) постпозитивізм; в) герменевтику; г) наратологію.

3. Незалежна змінна — це: а) наслідок; б) чинник, яким маніпулює або який відбирає дослідник; в) похибка вимірювання; г) розмір вибірки.

4. p-значення у перевірці гіпотез означає: а) розмір ефекту; б) імовірність отримати такі або більш екстремальні дані за істинності нульової гіпотези; в) обсяг вибірки; г) надійність тесту.

5. Розмір ефекту характеризує: а) статистичну значущість; б) величину (силу) досліджуваного зв'язку чи відмінності; в) кількість змінних; г) рівень похибки I роду.

6. Для порівняння середніх у трьох і більше групах застосовують: а) t-критерій; б) дисперсійний аналіз (ANOVA); в) кореляцію Пірсона; г) хі-квадрат для однієї змінної.

7. Множинна регресія дозволяє: а) лише описати одну змінну; б) прогнозувати залежну змінну за кількома предикторами; в) кодувати текст; г) провести інтерв'ю.

8. Розвідувальний факторний аналіз використовують для: а) доведення причинності; б) виявлення латентної структури набору змінних; в) транскрибування; г) формування вибірки.

9. Непараметричні критерії застосовують, коли: а) дані нормально розподілені; б) порушено припущення параметричних методів або дані порядкові; в) вибірка дуже велика; г) відсутні гіпотези.

10. Довірчий інтервал показує: а) точкову оцінку; б) діапазон правдоподібних значень параметра із заданою ймовірністю; в) розмір вибірки; г) рівень значущості.

11. Статистична потужність дослідження — це ймовірність: а) похибки I роду; б) виявити ефект, якщо він насправді існує; в) відхилити істинну гіпотезу; г) збільшити p-значення.

12. Стандарти APA щодо подання статистики вимагають наводити: а) лише p-значення; б) статистику критерію, ступені свободи, p-значення та розмір ефекту; в) тільки середні; г) лише графіки.

Частина Б. Завдання на відповідність.

1. Установіть відповідність між статистичним методом (t-критерій, ANOVA, регресія, факторний аналіз) та дослідницьким завданням.

2. Установіть відповідність між шкалою вимірювання (номінальна, порядкова, інтервальна, відношень) та допустимою статистикою.

Частина В. Відкриті (проблемні) завдання.

1. Порівняйте кількісну, якісну та змішану стратегії за метою, типом даних і критеріями якості.

2. Розкрийте логіку перевірки статистичних гіпотез та поясніть роль розміру ефекту.

3. Схарактеризуйте множинну регресію та умови її коректного застосування.

4. Опишіть етапи підготовки та «очищення» даних перед аналізом.

5. Обґрунтуйте вибір статистичних методів для власного дослідницького питання.

Модульна контрольна робота 2 (змістовий модуль 2, теми 6–10)

Частина А. Тестові завдання закритої форми (оберіть одну правильну відповідь).

1. Якісна дослідницька стратегія спрямована насамперед на: а) статистичну перевірку гіпотез; б) розуміння смислів, досвіду й контексту; в) вимірювання змінних; г) рандомізацію.

2. Напівструктуроване інтерв'ю передбачає: а) жорсткий незмінний перелік питань; б) гнучкий гайд із можливістю уточнень; в) відсутність питань; г) лише закриті питання.

3. Тематичний аналіз за В. Браун і В. Кларк передбачає: а) підрахунок слів; б) систематичне кодування та побудову тем; в) експеримент; г) факторний аналіз.

4. Контент-аналіз може бути: а) лише якісним; б) кількісним і якісним; в) лише експериментальним; г) виключно візуальним.

5. Ґрунтована теорія спрямована на: а) підтвердження готової теорії; б) побудову теорії з емпіричних даних; в) вимірювання конструктів; г) рандомізацію.

6. Інтерпретативний феноменологічний аналіз (IPA) зосереджений на: а) частотах; б) детальному аналізі індивідуального досвіду й його смислів; в) експерименті; г) регресії.

7. CAQDAS — це: а) статистичний критерій; б) програмне забезпечення для комп'ютерного аналізу якісних даних; в) тип вибірки; г) шкала вимірювання.

8. Конвергентний змішаний дизайн передбачає: а) послідовний збір даних; б) паралельний збір кількісних і якісних даних та їх зіставлення; в) відмову від якісних даних; г) лише експеримент.

9. Послідовний пояснювальний змішаний дизайн: а) починається з якісної фази; б) починається з кількісної фази, а якісна пояснює результати; в) не передбачає інтеграції; г) виключає кількісні дані.

10. «Спільне відображення» (joint display) у змішаних дослідженнях слугує для: а) кодування тексту; б) наочної інтеграції кількісних і якісних результатів; в) розрахунку потужності; г) формування вибірки.

11. Довіреність (trustworthiness) є критерієм якості: а) кількісного дослідження; б) якісного дослідження; в) лише експерименту; г) психометрики.

12. Тріангуляція у дослідженні означає: а) використання лише одного джерела; б) поєднання різних методів, даних чи дослідників для підвищення обґрунтованості; в) збільшення p-значення; г) відмову від теорії.

Частина Б. Завдання на відповідність.

1. Установіть відповідність між методом якісного аналізу (тематичний аналіз, контент-аналіз, ґрунтована теорія, IPA) та його спрямованістю.

2. Установіть відповідність між типом змішаного дизайну (конвергентний, послідовний пояснювальний, послідовний дослідницький) та його логікою.

Частина В. Відкриті (проблемні) завдання.

1. Схарактеризуйте методи збору якісних даних та способи забезпечення їх якості.

2. Порівняйте тематичний аналіз, контент-аналіз і ґрунтовану теорію.

3. Розкрийте типологію змішаних дизайнів та стратегії інтеграції даних.

4. Опишіть критерії якості якісного дослідження (довіреність та її складові).

5. Обґрунтуйте роль тріангуляції та відкритої науки у підвищенні якості дослідження.

4. Перелік питань до екзамену

Екзамен є формою підсумкового семестрового контролю й проводиться в усній або письмово-тестовій формі. Підсумкова оцінка враховує накопичені впродовж семестру рейтингові бали за поточну діяльність і модульні контрольні роботи та бали, отримані на екзамені. Наведений перелік питань слугує для систематизації та самоперевірки знань.

1. Дослідницькі стратегії у психології: кількісна, якісна, змішана — сутність і співвідношення.

2. Парадигмальні засади вибору дослідницької стратегії.

3. Критерії вибору стратегії відповідно до дослідницького питання.

4. Планування кількісного дослідження: змінні, гіпотези, операціоналізація.

5. Підготовка та «очищення» даних; робота з пропущеними значеннями й викидами.

6. Перевірка припущень щодо застосування статистичних методів.

7. Описова статистика та візуалізація даних.

8. Логіка перевірки статистичних гіпотез; p-значення та рівень значущості.

9. Розмір ефекту, довірчі інтервали та статистична потужність.

10. Параметричні та непараметричні критерії порівняння.

11. Кореляційний аналіз та його інтерпретація.

12. Регресійний аналіз; множинна регресія.

13. Дисперсійний аналіз (ANOVA).

14. Факторний аналіз (розвідувальний і підтверджувальний).

15. Основи структурного моделювання (SEM).

16. Аналіз даних у програмних середовищах (SPSS, R, JASP).
17. Подання результатів кількісного аналізу за стандартами APA.
18. Якісна стратегія: методологічні засади та вибірка.
19. Методи збору якісних даних: інтерв'ю, фокус-групи.
20. Спостереження та аналіз документів і візуальних даних.
21. Транскрибування та підготовка якісних даних до аналізу.
22. Тематичний аналіз: етапи та види.
23. Контент-аналіз: кількісний і якісний.
24. Ґрунтована теорія: логіка та процедури.
25. Інтерпретативний феноменологічний аналіз (IPA).
26. Наративний та дискурс-аналіз.
27. Комп'ютерний аналіз якісних даних (CAQDAS): можливості та обмеження.
28. Рефлексивність дослідника у якісному дослідженні.
29. Змішані методи: сутність, переваги й обмеження.
30. Типологія змішаних дизайнів.
31. Стратегії та рівні інтеграції кількісних і якісних даних.
32. Спільне відображення (joint display) результатів.
33. Легітимація висновків у змішаних дослідженнях.
34. Критерії якості кількісного дослідження (валідність, надійність).
35. Критерії якості якісного дослідження (довіреність, достовірність, перенесюваність).
36. Тріангуляція методів, даних і дослідників.
37. Етичні аспекти застосування кількісних, якісних і змішаних методів.
38. Принципи відкритої науки: преперестрація, відкриті дані, реплікації.
39. Типові помилки аналізу та інтерпретації даних і шляхи їх уникнення.
40. Обґрунтування вибору дослідницької стратегії у власному дисертаційному дослідженні.